

УДК 342.553(477)+(430)

Х. Кохалик

ПРАВОВИЙ СТАТУС БУРГОМІСТРА У НІМЕЧЧИНІ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Досліджено нормативно-правові джерела, які регулюють правовий статус бургомістра у Німеччині. Проаналізовано особливості нормативно-правового регулювання процедури виборів та відкликання бургомістра у Німеччині. Висвітлено їх основні повноваження.

Ключові слова: правовий статус бургомістра, громада, рада, вибори, відкликання, повноваження.

У процесі реформування місцевого самоврядування в Україні важливого значення набула проблема вдосконалення правового статусу сільських, селищних та міських голів. Вирішення цієї проблеми неможливе без урахування практики місцевого самоврядування демократичних країн світу, де завдяки успішному функціонуванню інституту міського голови досягається ефективне муніципальне управління. Тому важливим науковим завданням є дослідження та використання зазначеного досвіду з урахуванням особливостей розвитку України.

Удосконаленню правового статусу міського голови в Україні присвячені праці: В. Кампо, В. Козоріза та В. Третьякова, В. Косінського, В. Куйбіди, О. Сушинського та інших. Варті уваги також дослідження, підготовлені експертами виконавчої дирекції Асоціації міст України.

На сьогодні в Україні на законодавчому рівні недостатньо врегульовано правовий статус міських голів. Відчувається потреба доопрацювання та визначення такого правового статусу, який би чітко окреслював їх повноваження, функції та гарантії діяльності, відповідальність. Означена стаття спрямована на розкриття окремих аспектів правового статусу бургомістра, закріплених у змісті норм німецького законодавства та висвітлених у працях німецьких та частково вітчизняних вчених.

Об'єктом дослідження є процес обрання та функціонування бургомістра у Німеччині.

Особливості правового регулювання статусу бургомістра у Німеччині стали предметом дослідження.

Метою статті є аналіз нормативно-правових джерел Німеччини щодо визначення правового статусу бургомістра.

Для досягнення зазначеної мети були сформульовані такі завдання:

- 1) дослідити нормативно-правове регулювання правового статусу бургомістра у Німеччині;
- 2) проаналізувати правові норми, які регулюють процедуру обрання та відкликання бургомістра у Німеччині;
- 3) висвітлити основні повноваження бургомістра у Німеччині;
- 4) зробити висновки та пропозиції.

Очевидно, що після прямих виборів міських голів в Україні у 1994 р., як зазначає В. Кампо [1], їх позиція у відносинах із відповідними радами зміцніла: стало можливим реалізувати концепцію сильного міського голови.

За твердженням В. Козоріза та В. Третьцького [2], статус міського голови наблизився до європейського розуміння (у повсякденному вжитку міського голову дедалі частіше величають “мером”, а виконком – “мерією”).

Як наголошує В. Косінський [3], роль міських голів у справах місцевого самоврядування буде зростати і надалі, оскільки вони фактично покликані формувати та здійснювати комунальну політику.

Конституція України не містить норм, які б визначали статус міських голів. Частково визначення статусу міських голів та їх повноважень міститься у ст. 12, 42, 59 і 79 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”, проте у його межах регулювання всіх аспектів діяльності міських голів не зроблено. Тому в механізмі визначення їх статусу є багато прогалин, що потребує ухвалення окремого закону, в якому окреслювалося б не тільки коло повноважень голів, а й порядок їх здійснення, гарантії діяльності цих осіб, судовий захист їх інтересів [4].

Ще у 1998 р. фахівцями з питань місцевого самоврядування був розроблений законопроект “Про статус сільського, селищного, міського голови”, проте він так і не знайшов законодавчого втілення.

Можна погодитись з думкою О. Сушинського [5], що обговорюючи та удосконалюючи Конституцію України та відповідні закони, треба боротись не за обмеження прав голови і ради, а за те, щоб їхні дії були підконтрольними.

Як наголошує В. Куйбіда [6], необхідно сприяти як закріпленню раціональної самостійності елементів системи міського самоврядування (рада – міський голова), так і їх співпраці. Також, на його думку, оптимальнішим при зміні закону буде залишатися право на дочасне припинення повноважень міських голів за місцевим референдумом, а запровадження, окрім політичної, цивільно-правової відповідальності голів буде додатковим спонукальним фактором участі у виборах міських голів лише справді відповідальних, професійно підготовлених осіб.

У тринадцяти територіальних землях Німеччини, які мають незалежний рівень місцевого управління, бургомістра обирають громадяни за мажоритарною системою виборів у загальних, безпосередніх, вільних, рівноправних виборах шляхом таємного голосування. Термін служби бургомістра на штатній посаді становить від 7 до 9 років, а на громадських засадах відповідає періоду, на який його обрано. Бургомістр на штатній посаді зобов’язаний висувати свою кандидатуру на перевиборах лише один раз. Після закінчення строку служби бургомістр залишається на своїй посаді до вступу на цю посаду свого наступника, але не довше 6 місяців. Строк служби бургомістра регулюється головним статутом громади.

У землі Баден-Вюртемберг передбачена можливість вибору однієї людини на посаду бургомістра декількох громад. Вибори відбуваються незалежно і можливі лише для визначених громад; терміни повноважень теж непов’язані між собою. У цьому випадку бургомістр має додаткові можливості координації діяльності громад [7].

Згідно з абз. 1 § 47 Положення про громади землі Баден-Вюртемберг [8], якщо вибори бургомістра необхідні у випадку закінчення терміну повноважень, звільнення у відставку чи через вік, то вони повинні проводитись не раніше як за 3 місяці і не пізніше як за 1 місяць до звільнення з посади. Конкурс на заміщення посади штатного бургомістра оголошується не пізніше як за 2 місяці до дня виборів.

Порівняльний аналіз процедури виборів бургомістра земель Мекленбург-Передня Померанія та Рейнланд-Пфальц (Німеччина) і міського голови (Україна) наведений у табл. 1.

За словами М. Вебера [9], бургомістр є найвищим політичним керівником бюрократії громади, оскільки є головним управлінським службовцем. Він керує адміністрацією і є відповідальним за дотримання закону при виконанні управлінських завдань.

Таблиця 1

**Вибори бургомістра (Німеччина) / міського голови (Україна):
порівняльний аналіз**

Бургомістр / міський голова	Землі Німеччини		Україна
	Меленбург- Передня Померанія	Рейнланд-Пфальц	
Вибори бургомістра / міського голови	– прямими виборами (абз. 1 § 37) [10]; – на штатну посаду – на 7 – 9 років (абз. 2 § 37) [11]; – на громадських засадах – на визначений період обрання (абз. 3 § 37) [12]	– прямими виборами за мажоритарною системою (абз. 1 § 53) [13]; – на штатну посаду – на 8 років (абз. 1 § 52) [14]; – на громадських засадах на виборчий період ради громади (абз. 2 § 52) [15]; – шляхом виборчих бюлетеней на відкритому засіданні ради шляхом таємного голосування (абз. 5 § 40) [16]*	– прямими виборами на 4 роки (ч. 2 ст. 12) [17]; – громадянами України, які належать до відповідних територіальних громад (ч. 1 ст. 2); за мажори-тарною систе-мою (ч. 8 ст. 2) на 5 р. (ч. 7 р. XIV) [18]
Вимоги до кандидатів на посаду бургомістра / міського голови	– громадяни Німеччини та країн-членів ЄС із місцем проживання у ФРН та непозбавлені виборчого права (абз. 2 § 61) [19]; – на штатну посаду – віком від 18 до 58 років (абз. 2 § 61) [20]	– громадяни Німеччини та країн-членів ЄС із місцем проживання у ФРН та непозбавлені виборчого права (абз. 3 § 53) [21]; – віком від 25 років (абз. 3 § 53) [22]; – на штатну посаду – до 65 років (абз. 3 § 53) [23]	– громадяни України від 18 років із правом голосу (ч. 1 ст. 9) [24]; – з погашеною судимістю (ч. 2 ст. 9) [25]

* в окремих випадках

Закінчення табл. 1

Строки призначення виборів бургомістра/ міського голови	– не раніше як за 6 місяців, не пізніше як за 2 місяці до закінчення строку служби бурго- містра (абз. 2 § 57) [26]	– не раніше як за 9 місяців, не пізніше як за 3 місяці до звільнення посади бургомістра (абз. 5 § 53) [27]	– не пізніше як за 120 днів до дня виборів (ч. 1 ст. 15) [28]
--	--	--	--

З табл. 1 видно, що в Німеччині можуть обиратися бургомістри для роботи на штатній посаді та на громадських засадах. Строк служби бургомістра на штатній посаді довший від міського голови в Україні. Вікові вимоги до кандидатів на посаду бургомістра в Німеччині можуть бути вищими (від 25 років), аніж в Україні (від 18 років). Відмінні й строки призначення виборів. У Німеччині вибори призначаються за значно коротший термін до звільнення посади, аніж в Україні.

У багатьох німецьких землях (Рейнланд-Пфальц, Саар тощо) бургомістр вважається не тільки найвищою посадовою особою місцевого самоврядування, але і представником уряду відповідної землі [29].

Відповідно до § 38 Положення про громади землі Мекленбург-Передня Померанія [30], незважаючи на те, що бургомістр є керівником служби чиновників, службовців і працівників громади, він не має права накладання дисциплінарних штрафів на своїх заступників. Задля забезпечення єдності управління бургомістр проводить консультації із безпосередньо підпорядкованими йому співробітниками на керівних посадах.

У власній сфері діяльності бургомістр готує і виконує рішення представництва громади і головної комісії. Він є відповідальним за справи поточного управління, а саме за виконання особливих рішень незначного економічного значення; рішень, яких дотримуються поточні комунальні підприємства, а також рішень щодо тарифів. До власної компетенції бургомістра належить вирішення всіх справ, які не делегуються представництву громади чи головній комісії. У термінових випадках бургомістр ухвалює рішення замість головної комісії, погоджуючи їх з головною комісією, якщо це в її компетенції, в інших випадках – з представництвом громади.

Бургомістр виконує завдання делегованої сфери діяльності і несе за них відповідальність перед органом правового нагляду. Якщо бургомістр виконує завдання на свій розсуд, він може консультуватись із представництвом громади чи комісіями.

Згідно з § 34 [31], бургомістр інформує представництво громади стосовно всіх суттєвих справ щодо управління, не рідше 1 разу на півроку щодо розпорядження майном громади, укладення договорів та вирішення інших питань.

Основні повноваження бургомістра у Німеччині та міського голови в Україні можна виокремити у такі групи: представницькі, конституційні, управлінські, організаційно-розпорядчі, виконавчі (табл. 2).

Таблиця 2

Повноваження бургомістра / міського голови

Повноваження	Німеччина (§ 62 – 66) [32]	Україна (ст. 42) [33]
1	2	3
представницькі	– зовнішнє представництво громади щодо правових та управлінських справ; судових процесів; у відносинах із іншими органами, юридичними особами та об'єднаннями громадян	– представництво територіальної громади, ради та її виконкому у відносинах із державними органами та іншими органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, а також у міжнародних відносинах
конституційні	– дотримання правомірності рішень інших органів, за необхідності інформування органу фахового нагляду та опротестування неправомірного рішення	– дотримання норм Конституції та законів України, виконання актів Президента України та відповідних органів виконавчої влади; – звернення до суду щодо визнання незаконними актів інших органів, які обмежують права та інтереси територіальної громади, а також повноваження ради та її органів; – забезпечення дотримання законодавства щодо розгляду звернень громадян
управлінські	– керівництво справами поточного управління; – підготовка рішень управлінської комісії та районних рад; – ухвалення рішень виключно у всіх справах у сфері оборони та цивільного захисту; – вживання разом із заступником у невідкладних випадках необхідних заходів	– керівництво апаратом ради та її виконавчого комітету

Закінчення таблиці 2

1	2	3
Організаційно-розпорядчі	– скликання першої сесії ради та формування порядку денного сесії; – участь у засіданнях комісій ради, районних рад; – призначення у погодженні з радою на посади та звільнення з посад чиновників та службовців	– організація роботи відповідної ради та її виконавчого комітету; – скликання сесій ради, внесення пропозицій та формування порядку денного сесій ради і головування на пленарних засіданнях ради; – призначення на посади та звільнення з посад керівників відділів, управлінь та інших виконавчих органів ради; – розпорядження бюджетними, позабюджетними цільовими коштами
виконавчі	– виконання рішень ради, управлінської комісії та делегованих нею завдань; – виконання рішень інших органів та вказівок комунальних органів, а також органу фахового нагляду; – виконання завдань, які не підлягають розголошенню	– забезпечення виконання рішень місцевого референдуму, відповідної ради, її виконавчого комітету

У невідкладних випадках бургомістр ухвалює рішення, які зазвичай є в компетенції представництва громади чи її комісій. У законодавстві Нижньої Саксонії недопустиме ухвалення невідкладних рішень у випадках:

- зовнішнього представництва громади;
- правового контролю правомірності рішень представництва громади, управлінської та робочої комісій;
- повноваження керівника служби чиновників громади;
- складання та представлення річного звіту [34].

Повноваження бургомістра можуть бути припиненими доточно. У випадку відкликання бургомістра обирається новий бургомістр на решту виборчого строку представництва громади. Більшість, необхідна для доточного припинення повноважень бургомістра, регулюється по-різному. У більшості земель доточного припинення повноважень бургомістра може ініціюватись комунальними представництвами і лише в двох східно-німецьких землях (Бранденбург і Саксонія) передбачена, окрім цього, можливість ініціативи громадян [35].

Також треба зазначити, що згідно з § 16 Положення про громади Саксонії [36], у громадах із кількістю мешканців понад 100 тис. головним статутом може встановлюватись менший кворум, необхідний для ініціативи відкликання бургомістра, проте не менше 1/5 громадян.

Вирішальними причинами, які призводять до випадків відкликання бургомістрів, є такі:

- відсутність вотуму довіри між представництвом громади і бургомістром (наприклад, розходження у думках щодо цілі розвитку міста);
- особистий негативний стиль керівництва бургомістра;
- звинувачення бургомістра щодо розтрата фінансових засобів [37].

Порівняльний аналіз процедури доточного припинення повноважень бургомістра в Положеннях про громади окремих земель Німеччини та міського голови в Україні наведений у табл. 3.

Таблиця 3

Дочасне припинення повноважень бургомістра в Німеччині / міського голови в Україні

Процедура відкликання бургомістра / міського голови	Землі Німеччини						Україна (ст. 79) [44]
	Пн.-Рейн-Вестфалія § 66 [38]	Саксонія § 51 [39]	Саксонія-Ангальт § 61 [40]	Шлезвіг-Гольштейн § 57d [41]	Рейнланд-Пфальц § 55 [42]	Тюрінгія § 28 [43]	
Ініціатива відкликання бургомістра / міського голови відбувається:	на вимогу						
	– ½ від легітимної кількості членів ради	– ⅓ громадян громади*	– ⅓ членів ради громади	– 20 % тих, хто має право голосу	– ½ від легітимної кількості членів ради громади	_____	– не < 1/10 громадян, що мають право голосу і проживають на відповідній території
	за рішенням ради						
	– ⅔ від легітимної кількості членів ради	– ¾ від усіх членів ради громади	– ¾ від усіх членів ради	– ⅔ від легітимної кількості членів представн. громади	– ⅔ від легітимної кількості членів ради громади	– ⅔ членів ради громади	– ⅓ депутатів ради
Відкликання бургомістра / міського голови відбувається:	шляхом референдуму більшістю дійсних голосів громадян, яка відповідає						
	25 %	50 %	30 %	20 %	30 %	30 %	– більшістю голосів громадян від числа тих, хто взяв участь (ст. 41) [45]
	тих, хто має право голосу						
	за рішенням ради						

З табл. 3 видно, що всі основні моменти процедури дотермінового припинення повноважень бургомістра різняться між собою. Так, якщо в Україні ця ініціатива належить $\frac{1}{3}$ депутатів від загального складу ради, то для означених рішень Німеччини цей показник становить половину і більше.

Лише в окремих землях Німеччини існує можливість ініціативи відкликання бургомістра на вимогу громадян, проте він може бути відкликаним зі своєї посади лише громадянами шляхом референдуму. Необхідна для цієї процедури більшість є меншою, ніж в Україні – від 20 до 50 % голосів громадян.

Висновки

Отже, у німецькому законодавстві чітко регламентована процедура виборів бургомістра. На відміну від України, в Німеччині можуть обиратися бургомістри для роботи на громадських засадах, а строк служби бургомістра на штатній посаді значно довший від міського голови в Україні.

Аналіз процедури відкликання бургомістра засвідчує необхідність запровадження ініціативи на вимогу громадян в усіх землях Німеччини. Вважаємо доцільним закріплення права на дочасне припинення повноважень міських голів в Україні за місцевим референдумом.

Нормативно-правовий аналіз повноважень бургомістра у Німеччині дає можливість виділити такі їх основні групи: представницькі, управлінські, конституційні, організаційно-розпорядчі, виконавчі.

Напрямок подальших досліджень буде правовий статус заступників бургомістра в Німеччині.

Література

1. Кампо В. М. Місцеве самоврядування в Україні [Текст] / Кампо В. М. ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. — К. : Ін-Юре, 1997. — С. 17. — (Б-ка “Нова Конституція України”).

2. Козоріз В. П. Хто такий міський голова і як його обирати [Текст] / В. Козоріз, В. Третєцький. — К. : Ін-т громадянського суспільства, 2001. — С. 6. — (Серія “Реальне самоврядування”).

3. Косінський В. Процесуальні особливості здійснення повноважень органами місцевого самоврядування / В. Косінський // Право України [Текст]. — 2000. — № 5. — С. 18.

4. Щодо проблеми статусу сільських, селищних, міських голів в Україні. [Підготовлено експертами Виконавчої дирекції Асоціації міст України], (липень 2001 р.) [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.auc.rql.net/uk/news/ec/ec.htm>.

5. Місцеве самоврядування [Текст] : у 2 кн. Кн. 2 : Організація роботи міського голови / за заг. ред. А. О. Чемериса. — Львів : Ліга-Прес, 2004. — С. 129.

6. Куйбіда В. С. Конституційно-правові основи самоврядування в містах обласного значення [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.02 “Конституційне право” / В. С. Куйбіда ; Національна юридична академія України ім. Я. Мудрого. — Х. : [б. в.], 2001. — С. 6.

7. Евдокимов В. Б. Местные органы власти зарубежных стран: правовые аспекты [Текст] / В. Евдокимов, Я. Старцев. — М. : Спарк, 2001. — С. 178.

8. Gemeindeordnung für Baden-Württemberg in der Fassung vom 24. Juli 2000 (GVBl. S. 582), zuletzt geändert durch Gesetz vom 28. Mai 2003 (GVBl. S. 271) [Electronic resource] // Access mode : <http://www.jura.uni-osnabrueck.de/institut/jkr/gobawu.pdf>.

9. Schöber P. Kommunale Selbstverwaltung: die Idee der modernen Gemeinde [Text] / P. Schöber. — Stuttgart : Kohlhammer, 1991. — S. 72.

10. Kommunalverfassung für das Land Mecklenburg-Vorpommern (Kommunalverfassung – KV M-V) in der Fassung der Bekanntmachung vom 13. Januar 1998 (GVBl. M-V S. 29, ber. S. 890 [Electronic resource] // Access mode : <http://www.mv-regierung.de/laris/daten/2020/2/0/2020-2-0-lr0.htm>.

11. Ibid.

12. Ibid.

13. Gemeindeordnung (GemO) Rheinland-Pfalz in der Fassung vom 31. Januar 1994 (GVBl. S. 153), zuletzt geändert durch Gesetz vom 2. März 2006 (GVBl. S. 57) [Electronic resource] // Access mode : <http://www.jura.uni-osnabrueck.de/institut/jkr/kommunalrecht/gorhein.pdf>.

14. Ibid.

15. Ibid.

16. Ibid.

17. Про місцеве самоврядування в Україні [Текст] : Закон України № 280/97 від 21.05.1997 р. / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 1997. — С. 11. — (Бібліотека офіційних видань).

18. Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих депутатів та сільських, селищних, міських голів : Закон України №68/69 від 10.04.2004 р. // Урядовий кур'єр [Текст]. — 2004. — 10 квіт. — С. 7.

19. Kommunalwahlgesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (Kommunalwahlgesetz – KWG M-V) in der Fassung der Bekanntmachung vom 13. Oktober 2003 (GVBl. M-V S. 458), ab dem 15. Dezember 2003 geltende Fassung 15.01.2003 [Text]. — Schwerin : Inneministerium des Landes Mecklenburg-Vorpommern, 2003. — S. 43.

20. Ibid. — S. 43.

21. Gemeindeordnung (GemO) Rheinland-Pfalz... — S. 30.

22. Ibid.

23. Ibid.

24. Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих депутатів та сільських, селищних, міських голів... — С. 7.

25. Там само. — С. 7.

26. Kommunalwahlgesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern... — S. 42.

27. Gemeindeordnung (GemO) Rheinland-Pfalz... — S. 30.

28. Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих депутатів та сільських, селищних, міських голів... — С. 7.

29. Черкасов А. И. Сравнительное местное управление: теория и практика [Текст] / А. И. Черкасов ; Ин-т государства и права РАН. — М. : ФОРУМ-ИНФРА-М, 1998. — С. 81. — (Серия Библиотека сравн. права).

30. Kommunalverfassung für das Land Mecklenburg-Vorpommern... — S. 22.

31. Ibid. — S. 20.

32. Niedersächsische Gemeindeordnung (NGO) in der Fassung vom 22. August 1996 (GVBl. S. 382), zuletzt geändert durch § 80 des Gesetzes über die Region Hannover v. 5. Juni 2001 (GVBl. S. 348) [Electronic resource] // Access mode : <http://www.jura.uni-osnabrueck.de/institut/jkr/gonieder.htm>.

33. Про місцеве самоврядування в Україні... — С. 45.

34. Ruthemeyer E. Grundlagen und Grenzen der kommunalrechtlichen Eilentscheidungskompetenz in Niedersachsen: Inaug. — Diss... [Text] / Vorgelegt von Eckhard Ruthemeyer. — Wolfsburg : [s. n.], 1994. — S. 15.

35. Wollmann H. Kommunalpolitik – zu neuen (direkt-) demokratischen Ufern / H. Wollmann // Wollmann H. Kommunalpolitik : Polit. Handeln in den Gemeinden [Text] / H. Wollmann, R. Roth. — Bonn : Bundeszentrale für polit. Bildung, 1998. — XII. — Bd. 356. — S. 47.

36. Gemeindeordnung für den Freistaat Sachsen (SächsGemO) in der Fassung der Bekanntmachung vom 18. März 2003 (GVBl. S. 55), zuletzt geändert durch Gesetz vom 11. Mai 2005 (GVBl. S. 155) [Electronic resource] // Access mode : <http://www.jura.uni-osnabrueck.de/institut/jkr/kommunalrecht/gosachse.pdf>.

37. Wollmann H. Kommunalpolitik – zu neuen (direkt-) demokratischen Ufern... — S. 48.

38. Gemeindeordnung für das Land Nordrhein-Westfalen, Bekanntmachung der Neufassung vom 14. Juli 1994 (Fn 1, 1a) [Electronic resource] // Access mode : <http://www.jura.uni-osnabrueck.de/institut/jkr/kommunalrecht/gonordrh.pdf>.

39. Gemeindeordnung für den Freistaat Sachsen... — S. 25.

40. Gemeindeordnung für das Land Sachsen-Anhalt (GO LSA) vom 5. Oktober 1993 (GVBl. LSA S. 568), zuletzt geändert durch Art. 1 des Gesetzes vom 16. November 2006 (GVBl. LSA S. 522) [Electronic resource] // Access mode : <http://www.jura.uni-osnabrueck.de/institut/jkr/kommunalrecht/goanhalt.pdf>.

41. Gemeindeordnung für Schleswig-Holstein – GO in der Fassung der Bekanntmachung vom 28. Februar 2003 (GVBl. S. 57) zuletzt geändert durch Artikel 1 des Gesetzes vom 14. Dezember 2006 (GVBl. 285) [Electronic resource] // Access mode : <http://www.jura.uni-osnabrueck.de/institut/jkr/kommunalrecht/goschle.pdf>.

42. Gemeindeordnung (GemO) Rheinland-Pfalz... — S. 32.

43. Thüringer Gemeinde- und Landkreisordnung (Thüringer Kommunalordnung – ThürKO-), in der Fassung der Neubekanntmachung vom 28. Januar 2003 (GVBl. S. 41), zuletzt geändert durch Gesetz vom 23. 12. 2005 (GVBl. S. 455) [Electronic resource] // Access mode : <http://www.jura.uni-osnabrueck.de/institut/jkr/gothurin.htm>.

44. Про місцеве самоврядування в Україні... — С. 88.

45. Про всеукраїнський та місцеві референдуми [Електронний ресурс] : Закон України № 1286-XII від 03.07.1991 р. // Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1286-12#>.

Kh. Kokhalyk

LEGAL STATUS OF BURGOMASTER IN GERMANY: EXPERIENCE FOR UKRAINE

Legal sources, which regulate legal status of burgomaster in Germany are investigated. Peculiarities of legal regulation of election procedure and the recall of burgomaster in Germany are analysed. Their basic powers are highlighted.

Key words: legal status of burgomaster, society, council, election, recall, powers.